

Miért nincs szakmai vita?

Why no professional debate?

2016 óta több mint 270 közlemény jelent meg az Egészségfejlesztés folyóiratban. Érdemi hozzászólás egy cikkhez érkezett — az is felkérés alapján (2018/1). Bár két alkalommal is szerepelt a cikk címében a „vitaindító” kifejezés (2019/2 és 2021/1), a nemzetközi szaksajtóban egyáltalán nem ritkán látott vita a mi lapunkban nem alakult ki, de más hazai szaklapban vagy az online térben sem találkozhatunk ilyesmivel.

Hasonló tartózkodás egyébként a szakmai kongresszusokon az előadások után is tapasztalható. A hozzászólásra vállalkozók általában a saját, kapcsolódó tapasztalataikat említik, kritikai észrevételek csak ritkán hangzanak el, érdemi vitára nemigen kerül sor. Annak ellenére, hogy a szakemberek számára jól ismertek a népegészségügy szakmai műhelyei közötti ellentétek, véleménykülönbségek, azok nem jelennek meg a szakmai nyilvánosságban, nem kerül sor azok megvitatására. A nyilvános vita pedig lehetővé teszi az eltérő vélemények részletesebb megismerését, megértését, ezáltal elfogadhatóságát. A párbeszédben résztvevők újragondolják álláspontjukat, az együtt gondolkodás új felismerésekhez vezethet, és — ami talán a legfontosabb — teret nyithat a közös álláspont kialakulásának, a szakmai együttműködésnek.

Így talán érthető, miért tesszük fel a kérdést: Mi lehet az oka a magyar szakemberek ilyen mértékű visszafogottságának?

Az okok keresését először érdemes a tanár, az oktató véleményének megkérdőjelezhetetlenségét közvetítő hazai oktatásban kezdeni. Az érvelés, a saját álláspont kifejtésének, megvédésének, azaz a vitakészségnek a fejlesztése általában hiányzik az oktatási célokból, így ez is hozzájárulhat ahhoz, hogy kevesen vállalkoznak szakmai vitákra.

Felmerülhet továbbá, hogy a magyar népegészségügy igen szorosan kötődik a gyakran feudálisztikusnak leírt hazai orvostársadalomhoz, ami ugyancsak nem kedvez a vitának. Kevesen veszik a bátorságot, hogy karrierjük építése során megkérdőjelezzék a szakmai ranglétrán felettük állók véleményét, s vitázzanak velük. Ennek az „elfogadó” attitűdnek a személyiségbe épülése sem kedvez a szakmai vitáknak. Az sem állhat messze a valóságtól, hogy a szakmán kívüli világ normái, elvárásai is távol állnak az érvekre alapozott, indulatmentes vitáktól.

Az Egészségfejlesztés szerkesztősége ezen a helyzeten szeretne változtatni, ezért arra kéri olvasóit, írják meg, mit gondolnak a szakmai viták hiányáról, a lehetséges megoldásokról. Hozzászólásaikat a folyoirat@nnk.gov.hu címre várja. A beérkező válaszokat a következő lapszámban összegezve közzétesszük.

Az egyik világszerte elterjedt széles körben alkalmazott gyakorlat a különböző szakmai álláspontok ütköztetésére a folyóiratok által használt szakbírálói rendszer. Szerkesztőségünk munkáját, a magas szakmai színvonalú közlemények megjelentetését a kezdetektől számos szakember támogatja szakbírálóként. 2021-ben 19 elismert szakember vett részt az eredeti közlemények szerkesztési folyamatában, munkájuk elengedhetetlen a lap töretlen sikeréhez és az olvasottság folyamatos növekedéséhez. Ezúton is köszönjük, hogy szaktudásukkal és tapasztalatukkal segítették szerzőink és a szerkesztőség munkáját. Munkájuk elismeréséről az igazolást elküldtük nekik. Ha valaki nem kapta volna meg, akkor kérjük, jelezze azt a főszerkesztőnek.

Egészségfejlesztés szerkesztőség